

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده حقوق و علوم سیاسی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد علوم سیاسی

موضوع پایان نامه:

بررسی نقش جنبش چپ بر قومیتها در بلوچستان و کردستان ایران (۱۳۶۵-۱۳۵۰)

استاد راهنما:

دکتر ابوالقاسم طاهری

استاد مشاور:

دکتر محمد جواد غلامرضا کاشی

نگارش:

یونس ایرندگان

شهریور ۱۳۸۷

تقدیم به:

پدر عزیزم اُسوه تلاش، شجاعت و استقامت که همچون شمعی سوخت و روشنایی

چشمانش را به من بخشید تا مسیر درست زندگی را دریابم

و

مادر بزرگوارم، اُسوه فداکاری، عشق و مهربانی که با دعاهای خیرش کسب دانش

اندوزی و فضیلت را بر من هموار نمود

و

امیر حمزه که به ظواهر فانی دنیا خندید و عاشقانه پر کشید روحش شاد و یادش

همیشه گرامی باد.

تقدیر و تشکر:

برخود لازم می دانم از اساتید بزرگوار و ارجمندم:

جناب آقای دکتر ابوالقاسم طاهری که علیرغم کسالت جسمانی شان در طول تدوین این پایان نامه، با رویی گشاده و صمیمانه پذیرای من می شدند و با راهنمایی هایی ارزنده شان سختهایی کار را بر من آسان نمودند.

جناب آقای دکتر محمد جواد غلامرضا کاشی که با توصیه ها و پیشنهادات ارزنده شان در طول این پژوهش، گره های پیچیده و دشوار آن را برایم باز نمودند، هر چند که ایشان نقش مشاور را بر عهده داشتند ولی نقش ایشان فراتر از حد یک مشاور بود.

جناب آقای دکتر سید مهدی رفیعی، بخاطر تقبل داوری این پایان نامه و ارایه نکته نظرات علمی شان، تشکر نمایم.

و نیز از برادر عزیز و بزرگوارم جناب آقای دکتر محمد عثمان حسین بر، بخاطر پیشنهاد موضوع و همکاریهای گرانبخششان صمیمانه سپاسگذارم.

و از همه برادران و خواهران عزیزم که با حمایتهای بی دریغ معنوی و مادی شان در طول دوران تحصیل، تحمل سختهایی و دشواریها را برایم آسان نمودند، سپاسگذارم.

چکیده:

اگرچه، ظهور تحركات قومی در ایران را نمی توان صرفاً به نقش آفرینی جنبش چپ فروکاست. اما جنبش چپ به عنوان مهمترین نیرو و جریان سیاسی در ایران، نقش مهمی در بروز مسایل قومی در ایران داشته است، چنانکه درگیر شدن اکثر سازمانهای سیاسی جنبش چپ، در مسایل قومی واقعیتی است که در گریز به تحولات قومی ایران، چشم بر آن نمی توان بست، بخصوص در برهه-هایی از تاریخ معاصر ایران، گروه ها و سازمانهای چپ گرا، نقش چشم گیری در بروز تحركات و درگیریهای قومی در ایران داشته اند. از جمله این مناطق قومی در ایران می توان به بلوچستان و کردستان اشاره نمود.

با پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۵۷ در دو منطقه بلوچ نشین و کردنشین در جنوب شرق و شمال غرب ایران، گروه ها و سازمانهای سیاسی قومی چپ گرایي ظهور کردند و فعالیت بی سابقه ای را آغاز نمودند، اما این گروه ها و سازمانها در مناطق مزبور با اقبال متفاوت روبرو گشتند، به گونه ای که گروه های سیاسی جنبش چپ در بلوچستان، نتوانستند از نفوذ و نقش آفرینی مؤثر در جامعه بلوچستان برخوردار شوند و نفوذ کنند و با شکست مواجه شدند. در حالیکه گروه ها و سازمانهای جنبش چپ در کردستان، توانستند از نفوذ و نقش آفرینی قابل ملاحظه برخوردار گردند و در جامعه کردستان نفوذ کنند و موفق به ایجاد یک جنبش فراگیر اجتماعی شوند، امری که در مناطق قومی دیگر ایران از جمله بلوچستان اتفاق نیافتاد.

این پژوهش درصدد است، به بررسی عوامل مؤثر در شکست فعالیت گروه های جنبش چپ در بلوچستان و عوامل موفقیت و نفوذ گروه های جنبش چپ در کردستان بپردازد، که این خود به ساختارهای سیاسی اجتماعی و فرهنگی متفاوت این دو منطقه بر می گردد.

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات تحقیق: ۱.....

- ۲..... طرح مسأله..... -
- ۳..... اهداف تحقیق..... -
- ۴..... اهمیت تحقیق..... -
- ۴..... پیشینه تحقیق..... -
- ۶..... سوالات تحقیق..... -
- ۶..... فرضیات تحقیق..... -
- ۷..... تعریف بعضی مفاهیم و واژگان اختصاصی تحقیق..... -
- ۸..... روش تحقیق..... -
- ۸..... مشکلات و محدودیت های تحقیق..... -
- ۹..... سازماندهی تحقیق..... -

فصل دوم: چارچوب نظری تحقیق: ۱۱.....

- ۱۲..... مفهوم قوم..... -
- ۱۴..... مفهوم قومیت..... -
- ۱۸..... مفهوم گروه قومی..... -
- ۲۱..... مفهوم هویت قومی..... -
- ۲۵..... مفهوم ناسیونالیسم قومی..... -
- ۲۹..... دیدگاههای مختلف درارتباط باناسیونالیسم قومی..... -
- ۲۹..... دیدگاه کهن گرایان..... -
- ۳۳..... دیدگاه ابزارگرایان..... -
- ۳۶..... دیدگاه ساختارگرایان..... -

- ۳۸..... دیدگاه نماد پردازی قومی
- ۴۲..... نظریات بسیج قومی (علل سیاسی شدن قومیتها)
- ۴۳..... نظریه رقابت برسر منابع
- ۴۴..... نظریه استعمار داخلی
- ۴۵..... نظریه گزینش حسابگرانه (عقلایی)
- ۴۷..... نظریه جاه طلبیهای نخبگان
- ۴۸..... نظریه توسعه ناموزون و نابرابریهای منطقه ای
- ۴۸..... نظریه توسعه اقتصادی و کشمکشهای قومی
- ۴۹..... تئوری محرومیت نسبی
- ۵۰..... نظریه گوبوگلو
- ۵۱..... نظریه محرومیت نسبی و نسبت دادن « رانی مان وهوندیش»
- ۵۲..... نظریه سرایت
- ۵۲..... نظریه هویت جویی اسمیت
- ۵۳..... نظریه هویت مقاومت (کاستلز)
- ۵۵..... نظریه دولت- ملت بوئرز
- ۵۵..... تئوری عوامل ذهنی- عینی را تجايلد وشاپفيلين
- ۵۸..... نظریه استاون هاگن
- ۵۹..... نظریه آکلایف
- ۶۰..... نظریه هیزکیاس آصفا
- ۶۱..... نظریه ایسمن
- ۶۲..... نظریه بین المللی شدن قومیت و کشمکشهای قومی
- ۶۲..... مدل انتخابی تحقیق:

فصل سوم: جنبش چپ در بلوچستان ۸۰

- کلیاتی درباره پیشینه فرهنگی و اجتماعی قوم بلوچ ۸۲
- نگاهی گذرا به اوضاع اجتماعی - سیاسی بلوچستان قبل از دوران پهلوی ۸۸
- بلوچستان در دوران پهلوی: (از کاهش تا افزایش مجدد قدرت سرداران): ۹۲
- حرکت‌های قومی در بلوچستان در دوران پهلوی: ۹۷
- ماجرای دادشاه: ۹۷
- جبهه آزادی بخش بلوچستان ۹۹
- ویژگی‌های جامعه بلوچستان و حرکت‌های قومی در دوران پهلوی ۱۰۱
- بلوچستان پس از انقلاب اسلامی: انزوای سرداران و رشد گروه‌های چپ گرا و
- گروه‌های مذهبی ۱۰۲
- گروه‌های موجود در منطقه ۱۰۴
- سرداران بلوچ و تشکلهای سیاسی آنها پس از انقلاب ۱۰۵
- گروه‌های چپ و نقش آنها در شکل‌گیری حرکت‌های قومی در بلوچستان: ۱۱۰
- زمینه‌های نفوذ و پیدایش جریان‌های چپ گرا در بلوچستان: ۱۱۱
- گروه‌ها و سازمان‌های چپ گرا بلوچ پس از انقلاب اسلامی: ۱۱۹
- گروه‌های چپ گرا و تحركات قومی در بلوچستان ۱۲۷
- سازمان‌های مذهبی در بلوچستان در اوایل انقلاب اسلامی: ۱۳۱
- تقابل حزب اتحاد المسلمین و گروه‌های چپ گرا بلوچ ۱۳۳
- چرایی تقابل هویت مذهبی و هویت قومی در بلوچستان در اوایل انقلاب اسلامی: ۱۳۶
- فصل چهارم: جنبش چپ در کردستان: ۱۴۴**
- پیشینه فرهنگی - اجتماعی قوم کرد ۱۴۶
- اوضاع اجتماعی - سیاسی کردستان قبل از دوران پهلوی: (وجود روسای ایلی قدرتمند) ۱۵۱

- کردستان در دوران پهلوی: (کاهش اقتدار روسای ایلات و نخبگان سنتی و ظهور روشنفکران شهری)..... ۱۵۶
- شورش سیمکو..... ۱۵۸
- ویژگیهای شورش سیمکو..... ۱۵۹
- ظهور روشنفکران شهری: شکل گیری ناسیونالیسم وهویت قومی در کردستان..... ۱۶۱
- چگونگی در نسبت قرار گرفتن جنبش چپ با حرکتهای قومی در کردستان ۱۶۷
- حرکتهای قومی چپ گرا در کردستان در دوران پهلوی ۱۶۹
- ویژگیهای حرکت قومی جمهوری مهاباد..... ۱۷۴
- تحولات اجتماعی اقتصادی در دوران محمدرضا شاه در کردستان ۱۷۶
- کردستان پس از انقلاب اسلامی: نفوذ بیشتر گروه های چپ گرا به عنوان مدافع جنبش هویتی- قومی کرد ۱۸۰
- زمینه های نفوذ بیشتر جنبش چپ در کردستان در سالهای منتهی به انقلاب ۱۸۲
- گروهها وسازمانهای چپ گرا در کردستان پس از انقلاب اسلامی ۱۸۶
- گروههای چپ گرا وتحركات قومی در کردستان پس از انقلاب اسلامی ۱۹۸
- افراد وگروههای مذهبی وتعامل آنها با گروههای چپ گرا در کردستان دراویل انقلاب اسلامی: ۲۱۲
- عوامل موفقیت جنبش چپ وگروه های چپ گرا در کردستان دراویل انقلاب..... ۲۱۹
- نتیجه گیری و پیشنهادات: ۲۲۹
- فهرست منابع. ۲۴۵

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.

فصل اول: کلیات تحقیق

طرح مسأله

جنبش چپ رابه عنوان یک جنبش اجتماعی، می توان مهمترین ویا حداقل از مهمترین جنبش‌ها و نیروهای سیاسی در ایران، برشمرد. این جنبش هرچند نتوانسته است به قدرت حاکمه تبدیل شود اما از اواخر دوران قاجار، تاکنون، تأثیرات اجتماعی و سیاسی عظیمی بر جامعه ایران داشته است یکی از ویژگیهای مهم این جنبش رامی توان به ارتباط آن با قومیت‌ها و مسایل قومی در ایران دانست. چنانکه از همان ابتدای شکل گیری احزاب سیاسی این جنبش، حضور اقلیتهای قومی در کارد رهبری این احزاب پررنگ برده است.^۱ هرچند اعضای اقلیت های قومی، همیشه اکثریت اعضای، احزاب و گروههای جنبش چپ را تشکیل نمی دادند، اما در مقاسه با سایر سازمانها یا احزاب با گرایش های لیبرالی ویا مذهبی، حضور قومیتها در این سازمانها، بیشتر برده است. حضور اعضای اقلیتهای قومی در احزاب جنبش چپ، باعث مطرح شدن مسایل و خواسته های گروههای قومی از سوی این جنبش شده است، مطرح شدن مسایل وخواسته های گروههای قومی از سوی جنبش چپ، باعث نفوذ جنبش مزبور در مناطق قومی وبه تبع آن شکل گیری سازمانهای قومی چپ گرا ونقش آفرینی جنبش چپ در حرکتهای سیاسی قومی، گردیده است. چنانکه در ایران کلیه حرکتهای قومی، در دوران معاصر، تحت تأثیر ونقش آفرینی جنبش چپ بوده اند که از جمله آنها می توان به حرکتهای قومی کردستان و آذربایجان در سالهای پس از سقوط رضاشاه اشاره کرد.

مهمترین حرکتهای قومی که در پیوند با جنبش چپ صورت گرفت، به سالهای نخستین، پیروزی انقلاب اسلامی برمی گردد، با پیروزی انقلاب اسلامی، ما شاهد، نضج و شکل گیری یک سلسله تحركات قومی چپ گرا در مناطق قومی ایران هستیم، اما نقش آفرینی وتأثیر جنبش چپ بر مناطق قومی ایران

^۱ برای اطلاعات بیشتر نگاه کنید به پرواندا بر اهامیان، ایران بین دو انقلاب، ترجمه: احمد گل محمدی، ابراهیم فتاحی، (تهران، نی، ۱۳۸۰) ص ۱۶۷-۱۶۰

یکسان نبوده است، لذا در بعضی مناطق، این جنبش توانست از نفوذ و نقش آفرینی، زیادی برخوردار باشد و در مناطقی دیگر، از یک نفوذ و نقش آفرینی، حاشیه ای برخوردار گردد و باشکست مواجه شود، از جمله این مناطق می توان به بلوچستان و کردستان اشاره کرد، که با وقوع انقلاب ۵۷ م شاهد نفوذ جنبش چپ به این مناطق هستیم. اما این جنبش در بلوچستان، نتوانست از نفوذ و تأثیرگذاری زیاد، در بلوچستان برخوردار باشد و در بین مردم و جامعه بلوچستان نفوذ کند لذا در حاشیه و انزوای جامعه بلوچستان قرار گرفت و باشکست مواجه شد.

در حالیکه جنبش چپ در کردستان، توانست از یک نفوذ و نقش آفرینی موثر برخوردار شود و حمایت طیف وسیعی از مردم کرد رابه خود جلب کند و موفق به ایجاد یک «جنبش فراگیر اجتماعی» شود. امری که در مناطق قومی دیگر ایران، از جمله بلوچستان با وجود فعالیتهای جنبش چپ، در آن اتفاق نمی افتد.

لذا ما در این نوشته باتوجه به موضوع آن، به بررسی عوامل شکست و عدم نقش آفرینی جنبش چپ در بلوچستان و بررسی عوامل موفقیت و نقش آفرینی جنبش چپ در کردستان می پردازیم. یعنی اینکه چه زمینه ها و بستری باعث عدم موفقیت جنبش چپ در بلوچستان و چه بسترها و زمینه هایی باعث موفقیت جنبش چپ در کردستان گردیده است، که این امر خودبه ساختارهای اجتماعی- سیاسی و فرهنگی دو منطقه مزبور بر می گردد.

-اهداف تحقیق:

هدف ما بررسی و مقایسه نقش آفرینی جنبش چپ در مناطق قومی بلوچستان و کردستان است. تا در ضمن این بررسی و مقایسه تشابهات و تفاوتهای این دو منطقه را به لحاظ ساختارهای اجتماعی-

سیاسی و فرهنگی شناسایی کنیم، زیرا ما معتقد هستیم، عوامل ناکامی و موفقیت جنبش چپ در بلوچستان و کردستان، به ساختارهای اجتماعی و فرهنگی متفاوت این دو منطقه بر می‌گردد.

- اهمیت تحقیق

مسئله توجه به مسایل قومی در کشورهای چند قومی مثل ایران، از اهمیت فراوانی برخوردار است. پرداختن به مسایل و تحولات سیاسی مناطق قومی، چون بلوچستان و کردستان با توجه به اهمیت و بحران‌زا بودن این مناطق در دوران معاصر ایران، شناخت ما را از این مناطق بیشتر می‌کند و این شناخت درک ما را از تحولات سیاسی دو منطقه بیشتر می‌کند و باعث می‌شود که در اتخاذ سیاست‌های حساسیت مناطق مزبور را بر می‌انگیزاند، حساسیت و مسئولیت بیشتری به خرج دهیم و با این حساسیت راهکارهای اجرایی مناسبتری را برای حل بحران قومی مناطق مزبور که هر از چندگاهی، آشکار شده می‌شود، اتخاذ کنیم و امنیت داخلی و ملی را که زیربنای پیشرفت و توسعه کشور و مناطق مزبور است از این طریق فراهم کنیم.

- پیشینه تحقیق:

با توجه به دوبردی بودن موضوع تحقیق، ما مجبور شدیم هم به مطالعه کتابها و مقالات مربوط به جنبش چپ بپردازیم و هم به کتابهایی که در حوزه مسایل قومی ایران نگاشته شده است رجوع کنیم. کتابهای مربوط به مسایل جنبش چپ، بیشتر در برگرنده خاطرات و ندامتهای فعالین جنبش چپ در گذشته است. از مهمترین این کتابها می‌توان به مجموعه کتابهایی تحت عنوان: **نگاهی از درون به جنبش چپ ایران** که بیشتر مجموعه گفتگوهای است که جمع‌آوری کننده و تنظیم کننده این گفتگوها حمیدشوکت بابعضی از فعالین جنبش چپ در گذشته از جمله مهدی خانبابا تهرانی کوروش لاشایی و ایرج کشکولی، انجام داده است. همچنین می‌توان به کتاب دیگری

تحت عنوان: **شورشیان آرمان خواه: ناکامی چپ در ایران**، اشاره کرد که توسط مازیار بهروز نگاشته شده است. در این کتابها هرچند گذرا اشاره به فعالیت جنبش چپ در کردستان، در حد نقل قول اشاره شده است اما به هیچ وجه به طور مستقیم، به نقش آفرینی جنبش چپ در مسایل قومی، بخصوص بلوچستان و کردستان اشاره نشده است.

در حوزه مسایل قومی داخلی ایران، متأسفانه از منابع وسیع و گسترده برخوردار نیستیم. کتابهای معدودی که به حوزه مسایل قومی ایران پرداخته اند، بیشتر در یک دهه‌ی اخیر نگاشته شده اند. که از مهمترین آنها می توان به کتاب حمید احمدی، تحت: عنوان: **قومیت و قوم گرایی در ایران، از افسانه تا واقعیت** اشاره کرد، کتاب مزبور از روشمندی منطقی و شفاف در تحلیل پیدایش روندهای قوم گرایی در تاریخ معاصر ایران بهره مند است. نویسنده ی با تکیه بر سه متغیر، دولت مدرن، نخبگان و نیروهای بین المللی سعی دارد به تبیین مسایل قومی در ایران پردازد.

از کتابهای دیگر می توان به کتاب آقای مجتبی مقصودی تحت عنوان: **تحولات قومی در ایران، علل و زمینه ها**، اشاره کرد. نویسنده ی این کتاب با ارایه تحلیل میان رشته ای، هشت عامل را در پیدایش تحولات قومی در ایران، دارای نقش مستقیم می داند. کتاب دیگری که می توان به آن اشاره کرد از آقای، رضا صالحی امیری تحت عنوان: **مدیریت منازعات قومی در ایران** است. این کتاب به بررسی سیاست های قومی دولت های ایران، در قبل از انقلاب و بعد از انقلاب می پردازد. این کتاب بیشتر جنبه ی تاریخ نگاری دارد و فاقد قوت تحلیلی آثار بالا می باشد.

هر چند که ما تا حدودی داده های خام خود را از کتابهای فوق جمع آوری کرده ایم. اما هیچ کدام از آثار فوق به طور مستقل به بررسی و مقایسه ی علل شکست و نقش آفرینی جنبش چپ در

بلوچستان و کردستان نپرداخته است. و همچنین تا کنون، هیچ پایان نامه ای به بررسی و مقایسه ی جنبش چپ در بلوچستان و کردستان نپرداخته است^۱ و این نو بودن و تازه بودن موضوع تحقیق را نشان می دهد.

سوالات تحقیق:

باتوجه به آنچه که در بیان مسئله مطرح کردیم، سوالات تحقیق ما چنین است:

سوال اول: عوامل موثر بر شکست وعدم نقش آفرینی جنبش چپ در بلوچستان کدامند؟

سوال دوم: عوامل موثر بر نقش آفرینی و موفقیت جنبش چپ در کردستان کدامند؟

-فرضیات تحقیق:

- فرضیه اول: فقدان آموزش، سطح نازل شهرنشینی، ضعف طبقه روشنفکر و نخبگان مدرن، قدرت نخبگان و جریانات سنتی، قوت روابط مبتنی بر طایفه و قبیله و داشتن استراتژی نامطلوب گروه های جنبش چپ، باعث شکست وعدم نفوذ آنها در جامعه بلوچستان گردید.

- فرضیه دوم: وجود متغیرهایی مانند، سطح تحصیلات شهرنشینی، وجود و قدرت نخبگان روشنفکر، ضعف نخبگان و جریانات سنتی، ضعف روابط مبتنی بر قبیله و طایفه وجود یک هویت قومی کرد و استراتژی مطلوب گروه های جنبش چپ در کردستان باعث نفوذ و نقش آفرینی آنها در جامعه کردستان گردید.

^۱ - این ادعا با تکیه بر جستجوهای صورت گرفته ی، در کتابخانه ی ملی و کتابخانه ی دانشکده های حقوق و علوم سیاسی، دانشگاههای مختلف در سطح شهر تهران بیان می شود.

- تعریف بعضی مفاهیم و واژگان اختصاصی تحقیق:

- نقش: کلیه تأثیراتی که جنبش چپ بر مناطق قومی، بلوچستان و کردستان دانسته است. و این مفهوم «نقش جنبش چپ» در برگیرنده اعم از، به وجود آمدن سازمانهای قومی چپ گرا و تحركات قومی است که توسط این گروه ها در این مناطق صورت گرفته است.

- جنبش: مجموعه ای از افراد و گروهها که برای دستیابی به هدفی واحد باهم متحد می شوند و تلاش می کنند .

- چپ: این واژه خواستگاه اصلی آن به انقلاب فرانسه بر می گردد. در انقلاب فرانسه چپها به کسانی می گفتند که در راستای گسترش حقوق شهروندی یا اعدالت اجتماعی و دموکراسی وضع موجود را نقد می کردند و با ارایه برنامه کلان اجتماعی به دنبال ایجاد وضع مطلوب در آینده بودند.

- جنبش چپ: افراد و گروههایی که دارای گرایشات مارکسیستی و سوسیالیستی هستند، در مجموع جنبش چپ را تشکیل می دهند. اندیشه سوسیالیسم و کمونیسم از طریق احزاب روسیه و قفقاز به ایران وارد شد.

- استراتژی: مجموعه ای از اهداف و برنامه ها که یک سازمان و گروه سیاسی برای نفوذ در اجتماع، بیان و اجرا می کند.

- بلوچستان: منطقه ای در جنوب شرقی ایران که قوم بلوچ در آن ساکن است.

- کردستان: منطقه ای در غرب و شمال غرب ایران که قوم کرد در آن ساکن می باشد.

- قومیت: هر چند که در این تحقیق در فصل دوم، باتوجه به اهمیت مفاهیم مرتبط با جنبش های قومی در مطالعات قومی، از قبیل، قوم، گروه قومی، هویت قومی قومیت و ناسیونالیسم قومی، به آنها

پرداخته ایم، در اینجا به طور مختصر به آن می پردازیم. در مجموع دو تعریف مهم از قومیت وجود دارد: یک تعریف فرهنگی، که قومیت را پدیده ای فرهنگی می داند که در آن قومیتها، مجموعه ای از گروههای انسانی تلقی می شوند که خود را دارای، فرهنگ، زبان و ارزشهای مشترک می دانند، که در یک مجموعه بزرگتر مانند کشور، به واسطه آن فرهنگ، زبان و ارزشهای مشترک از بقیه متمایز می شوند. تعریف دیگر سیاسی است، اصولاً در این اینگونه تعاریف وجود پدیده های قومیت و گروه های قومی انکار می شود و آنها را بیش از هر چیز محصول تحولات سیاسی داخلی و خارجی می دانند تا پدیده های خود جوش فرهنگی که دارای ارزشها و فرهنگ مختص به خود هستند. اینگونه تعاریف نگرشی ابزار گرا به پدیده قومیت دارند. در این تحقیق ما بیشتر تعریف فرهنگی از قومیت و مفاهیم وابسته به آن را مد نظر داریم.

- روش تحقیق:

روش تحقیق در این نوشته ی، تاریخی- تحلیلی خواهد بود. بدین شرح که، اگرچه ما برای شناخت عوامل مربوط به عدم نقش آفرینی و نقش آفرینی جنبش چپ در بلوچستان و کردستان، به توصیف تحولات تاریخی در مقاطع مختلف پرداخته ایم، اما با تحلیل و مقایسه ی هر مقطع تاریخی با مقطع قبل خود، سعی کرده ایم، تفاوتهای مقاطع مزبور را از لحاظ تحولات اجتماعی و سیاسی در مناطق بلوچستان و کردستان، به عنوان بستر و زمینه ی فعالیت جنبش چپ، نشان دهیم.

روش گرد آوری اطلاعات نیز کتابخانه ای خواهد بود، سعی کرده ایم با رجوع به کتابها و مجلات و سخنان فعالان سیاسی، اطلاعات و داده های خود را جمع آوری کنیم.

- مشکلات و محدودیت‌های تحقیق:

یکی از مشکلات مهم که ما در طول این نوشته ی با آن درگیر بودیم، کمبود منابع و اطلاعات لازم درباره ی تحولات سیاسی بلوچستان و کردستان، بخصوص پس از انقلاب اسلامی بود. این مشکل بیشتر درباره ی بلوچستان مطرح بود، به طوری که می توان گفت، ما تقریباً هیچ منبعی را که به طور مستقل به مسایل بلوچستان پردازد، پیدا نکردیم، مسئله دیگر کمبود زمان بود، با توجه به اینکه این بررسی در چارچوب یک تحقیق پایان نامه ای، صورت می گرفت لذا مسئله زمان بسیار مهم بود.

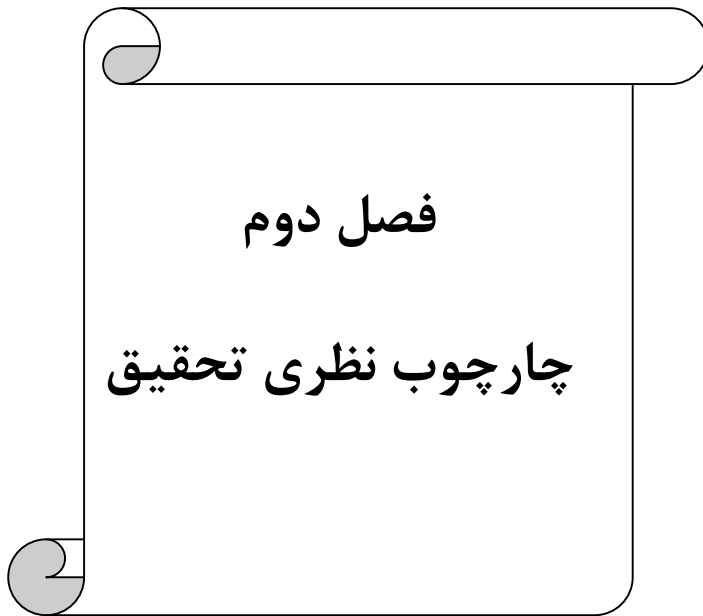
- سازماندهی تحقیق:

این نوشته ی از چهار فصل و یک نتیجه گیری تشکیل شده است. فصل اول مربوط به کلیات تحقیق است که ما اکنون در آن قرار داریم. در این فصل ما به طرح مسأله، سؤالات تحقیق، فرضیات تحقیق، اهداف تحقیق، اهمیت تحقیق، روش تحقیق مشکلات و محدودیت‌های تحقیق و سازماندهی تحقیق پرداخته‌ایم، در فصل دوم تحت عنوان چارچوب نظری تحقیق، ما با یک ادبیات قومی وارد شده ایم، در این فصل پس از تعریف مفاهیم مرتبط با جنبشهای قومی و دیدگاههای مختلف درباره ی ماهیت هویت قومی، به ارایه ی نظریات مختلف درباره ی بسیج قومی پرداخته ایم و پس از طبقه ی بندی این نظریات و انتقاداتی که به این نظریات وارد ساخته ایم، چارچوب نظری مورد نظر خود را با توجه به موضوع تحقیق، از بین نظریات ارایه شده، انتخاب کرده ایم، در فصل سوم تحت عنوان جنبش چپ در بلوچستان، پس از بررسی اوضاع سیاسی بلوچستان در دوران قبل از پهلوی و نیز بررسی اوضاع بلوچستان در دوران پهلوی به زمینه های ورود جنبش چپ در بلوچستان وسازمانها و گروههای چپ گرا و تحركات قومی که توسط این گروهها بعد از انقلاب اسلامی صورت گرفته پرداخته ایم و در نهایت به دلایل شکست وعدم نفوذ جنبش چپ در بلوچستان پرداختیم.

در فصل چهارم تحت عنوان جنبش چپ در کردستان، پس از بررسی اوضاع سیاسی کردستان در دوران قبل از پهلوی و نیز بررسی اوضاع کردستان در دوران پهلوی به سازمانها و گروههای چپ گرا در کردستان و تحریکات قومی که توسط این گروهها بعد از انقلاب اسلامی صورت گرفته پرداخته ایم و در نهایت به بررسی دلایل نفوذ و موفقیت جنبش در کردستان پرداخته ایم.

لازم به ذکر است، از آنجا که هدف ما بررسی و مقایسه نقش آفرینی جنبش چپ در بلوچستان و کردستان بود، ما سعی کرده ایم به شدت از همسانی تیتربندی و روایت پردازی، در فصول بلوچستان و کردستان، برخوردار باشیم، تا از این طریق امکان مقایسه و تحلیل جنبش چپ در بلوچستان کردستان فراهم شود.

در قسمت نتیجه گیری و پیشنهادات، ما به مقایسه و تحلیل، دلایل شکست و موفقیت جنبش چپ در بلوچستان و کردستان پرداخته ایم و نیز پیشنهاداتی را برای جلوگیری از بروز بحرانهای قومی با توجه به مباحثی که در بخش چارچوب نظری در خصوص دلایل سیاسی شدن گروههای قومی، بیان کردیم، ارائه نموده ایم.

فصل دوم

چارچوب نظری تحقیق